

pedra seca

FULL INFORMATIU DE LA REVISTA PEDRA SECA

Any VII - Núm. 59 Edita: Patronat de Sant Galderic - juny de 2008

CAMINADA DEL POET FINS LA CASA MURADA (BANYERES DEL PENEDÈS)

El col·lectiu de dones «El Farcell» de Banyeres del Penedès, amb la seva capdavantera la Sra. Isa-

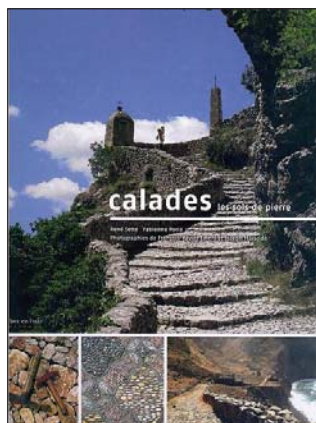
bel, va programar per el diumenge 18 de maig, una planera caminada; sortint del Poet i anant fins a la Casa Murada, al costat del Torrent del Papiolet, indret situat a la part més occidental del terme municipal de Banyeres.

En l'itinerari, els acompanyà Josep Vallès, que va donar a conèixer l'art de les barraques de pedra seca, mostrà la tipologia pròpia de la zona, on predominen les estructures de planta rodona, els portals són de llinda plana i amb doble arc de descàrrega, construccions aïllades al mig dels camps. La masia, emmurallada al seu davant, d'aquí ve el nom, la Casa Murada, també té, baluard, una petita ermita i la singular

torre de tàpia de forma troncopiramidal amb unes finestres ogivals, actualment aquest mas a ha estat reconvertit en un estudi de gravació. Cal potenciar i redescobrir aquest paisatge humanitzat, llegat dels nostres predecessors. Informa: Josep Vallès

Calades. Les sols de pierre.

René Sette i Fabienne Pavia, ed. Le Bec en l'Air, Manosque (France), 124 pàgs., 2008. En termes generals es podria dir que és un lli-

bre més gràfic que de recerca documental, on per sobre de tot destaquen les fotografies de François-Xavier Emery i Joseph Marando.

Els dos primers capítols dedicats als orígens del mot «calade» o, sigui,

sòl de pedra, els camins que ha modelat l'home en pedra en el medi rural, en els pobles i algunes rutes de pedra d'indrets insòlits com Itàlia, Cap Verd o Xina. Un tercer i quart capítol estan dedicats a la part tècnica: les regles bàsiques per realitzar un sòl empedrat a partir d'exemples gràfics. En el darrer capítol del llibre es presenten algunes creacions contemporànies de sòls de pedra certament espectaculars. Es pot demanar la publicació a:

contact@becair.com

Informa: Jaume Plans

Pierre Sèche

Pierre Coste; Claire Cornu; Danièla Larcena i René Sette amb fotografies de François-Xavier Emery, ed. Le Bec en l'Air, Manosque (France), 164 pàgs., 2008.

És un treball que tracta de forma genèrica l'estudi de la *pedra seca* amb alguns exemples d'arreu del món i amb una gran quantitat de fotografies de molt bona qualitat per sobre del text. Així el treball il·lustra alguns paisatges amb

presència de pedra seca destacant-ne alguns llocs exemplars: Anglaterra, Portugal, La Fatarella, Sòller a Ma-Illorca, Japó o Alemanya, entre altres indrets. Hi ha una part pràctica molt ben explicada de com confeccionar un mur de *pedra seca*, les eines o, un glosari de termes entre altres aspectes. Es pot demanar la publicació a contact@becair.com Informa: Jaume Plans

Fonollosa reclama que no s'incloguin les barraques de vinya en el cadastre rústic. El consistori defensa que les barraques s'han de 'preservar' com a patrimoni immoble de pedra seca.

ACN El Ple de l'Ajuntament de Fonollosa ha

aprovat per unanimitat una moció que insta la Gerència Territorial de Catalunya del Cadastre a no valorar les barraques de vinya com si fossin coberts agrícoles. En la revisió del 2007 algunes barraques de vinya han estat valorades d'aquesta manera i, en alguns casos, els seus propietaris hauran de pagar per aquestes més de 30 euros. El consistori de-

fensa que les barraques s'han de 'preservar' com a patrimoni immoble de pedra seca i per aquest motiu demana que l'Administració sigui 'sensibile' a les seves 'singularitats' i que no se'ls assigni un valor econòmic, ha remarcat el regidor de l'Ajuntament de Fonollosa, Alfons Parcerisas.

La moció reclama a la Direcció General del Cadastre un criteri únic pel que fa al tractament dels elements integrants del patrimoni arquitectònic de la pedra seca, com són les barraques de vinya. Es demana que les barraques constin en la cartografia ja que, amb el pas dels anys, seran una eina d'informació i estudi valuosa i que no se'ls assigni un valor econò-

mic, ja que no tenen una funció productiva ni d'habitatge, ha apuntat Parcerisas.

A més, en la moció també es demana que es rectifiquin d'ofici les revisions cadastrals per corregir aquest criteri i que es faci arribar aquest acord a la Gerència Territorial de Catalunya del Cadastre. La moció es traslladarà als Ajuntaments del Bages, al Consell Comarcal i a les entitats representatives del municipi i la comarca.

Precisament, aquest dijous Unió de Pagesos va explicar a Manresa que denunciarà al Síndic de Greuges les irregularitats comeses per la Gerència del Cadastre en l'aplicació del cadastre de rústica. En el cas del Bages, el sindicat agrari ha denunciat les irregularitats que s'han comès en el procés d'elaboració de les valoracions de les construccions agrícoles, així com les dificultats per accedir a informació pública per formular al·legacions.

UP es queixa que s'han aplicat valors del cadastre urbà a espais agrícoles i que això, en alguns casos, comporta incrementar la càrrega de l'impost de rústica en un 1.000%. Aquestes irregularitats afecten de moment pagesos d'Aguil·lar de Segarra, Cardona, Fonollosa, Manresa, Moià, Navàs i Rajadell.

Informa: Jaume Plans

Aquest passat mes de maig, el Centre Excursionista de Catalunya va concloure el seu tercer Cicle Combinat «Lloses i Pedra en Sec». Aquest cicle, com els altres, ha alternat la visita de dòlmens i barraques de pedra seca com a pre-

sumptes successores d'aquells antiquíssims monuments megalítics. La darrera excursió del cicle es va efectuar a la Garriga d'Empordà, on el guia i bon coneixedor del terreny, Marià Sàez, va portar els components del grup a visitar diverses de les moltes i interessants barraques que hi ha en els termes d'Avinyonet de Puigventós, Llers i Vilanant.

Amb la cloenda d'aquest cicle 2008, el Centre Excursionista de Catalunya porta ja vuit anys programant excursions d'aquest tipus. Del 2001 al 2005 es va portar a terme el «Cicle d'iniciació i coneixença del nostre patrimoni de pedra en sec», i a partir del 2006 és quan s'inicia l'esmentat Cicle Combinat «Lloses i Pedra en Sec» que enguany ha completat el seu tercer Cicle. El Centre Excursionista de Catalunya, és la única

entitat excursionista que manté d'una manera sostinguda i continuada, una programació d'excursions per les diferents rutes de la pedra en sec.

Per a més informació: August Bernat
Tel. 932378537

ÚLTIMA HORA!

La Coordinadora d'Entitats per la pedra seca, es va reunir el passat dissabte 17 de maig, per tal de decidir a quin dels dos candidats a convocar la «V Trobada d'Estudi per a la preservació del patrimoni en pedra seca als Països Catalans» creia mereixedora de dur-la a terme.

Per una part hi havia el Consell de Mallorca, i per l'altra l'Ajuntament de Vilafranca dels Ports.

**Coordinadora
d'Entitats per
la Pedra Seca**

Feta l'avaluació corresponent dels programes presentats pels dos candidats, la proposta escollida per la Coordinadora ha estat la del Consell de Mallorca, do-

nada la seva llarga experiència en la defensa del patrimoni en pedra seca, la seva tasca de recuperació, d'ensenyament amb les Escoles Tallers o Tallers ocupacionals, i un llarg etc. que els fa mereixedors d'organitzar la V Trobada.

Malgrat tot, ha destacat la notable tasca d'estudi, recuperació i difusió que ha portat a terme l'Ajuntament de Vilafranca. Per tant els emplaça a que si mantenen la seva predisposició d'organitzar aquest esdeveniment, la Coordinadora els cedirà la organització de la VI Trobada.

No cal dir, que el fet de què les dues properes Trobades es portin a terme fora del Principat, revesteix aquestes convocatòries d'una importància cabdal per a les respectives comunitats de parla catalana, en la defensa comuna del seu patrimoni de pedra en sec.

FIRA DE LA PEDRA

Els dies 24 i 25 de maig s'ha fet en el poble de Binissalem la fira de la pedra. Aquest poble té una tradició molt enraigada en la pedra, sobre tot en sos picadors, a la mostra havia diferents artesans que mostraven les seves habilitats per forjar la pedra fent tot tipus de feina des de colls de cisternes, piques i arcs de mig punt.

En una de les fotos surt en Macià Ripoll que durant un temps va ser mestre de les escoles de picadors del Consell de Mallorca, un mestre ja

retirat i que la pedra no te secrets per a ell, el seu correu electrònic:

pedresjonato@hotmail.com per si volen rebre més de aquest mestre. Per mes informació: <http://www.ajbinissalem.net/> de aquest poble.

Exposició «Construccions de Pedra Seca a Mont-roig del Camp»

Es tracta d'una exposició de fotografies sobre construccions de pedra seca: marges, escaletes,

carrerades, trones, clapers, arneres, etc, així com alguna barraca,

totes elles del terme de Mont-roig del Camp. Les fotografies són meves i es podran veure al Centre Miró de Mont-roig del 21 de juny al 27 de juliol.

Informa Esther Bargalló

EL PLA DE MOSORRO

L'ajuntament de Vilafranca dels Ports de Morella ha rehabilitat més de 150 metres cúbics de murs de pedra en sec, en diferents punts del terme municipal. Des de fa diverses setmanes especialistes de la localitat de Mosqueruela han treballat en la zona del Pla de Mosorro i també en el Racó dels Covetes. Es refan parets en el terme municipal, amb l'objectiu de mantenir aquest tipus de paisatges i evitar l'erosió, segons ha apuntat el regidor d'obres, Pedro Salvador.

El consistori s'acull a totes les ajudes possibles per a mantenir aquest patrimoni que es

va aixecar, sobretot, en el segle XVIII i que en els últims anys s'està deriuant com a conseqüència de l'abandó dels camps de cultiu. En el Pla de Mosorro i en els Covetes, prop de l'Alberg la Parreta, l'ajuntament ha senyalitzat rutes de pedra en sec. Es pretén donar a conèixer aquest tipus d'arquitectura relacionant-la amb la ramaderia i el bosc. A més, en la Ruta dels Virtuds, és possible conèixer una zona que no ha sofert variacions en els últims segles. Es poden observar casetes, pous, murs escalonats, graons o porteres.

Refer parets

Els especialistes en la reconstrucció de murs de pedra en sec tenen treball «per a tot l'hivern», segons han assenyalat, ja que se centraran a refer parets en els parcs eòlics. En dates pròximes els treballs se centraran en la zona de les Cabrillas, en el terme municipal de Portell. Els bons especialistes en la construcció de murs de pedra en sec utilitzen com eina les seves pròpies mans per a col·locar cada pedra en la seva posició. Atenent

a la dita de tota pedra fa paret.

L'Ajuntament de Vilafranca dels Ports de Morella va exhibir un mur de pedra en sec a la fira de turisme de València, que se celebrà entre el 4 i el 6 d'abril la Fira València. Va ser el principal atractiu del taulell que va oferir la

localitat d'Els Ports. El responsable de l'oficina de turisme de la localitat, Guillem Monferrer ha apuntat que d'aquesta manera es presentarà en societat el Museu de la Pedra a Sec, que s'ha constituït en un centre d'interpretació sobre aquest tipus d'arquitectura. Els especialistes de l'Ajuntament de Vilafranca han estat els encarregats de construir aquest mur de pedra que es transportarà íntegrament fins a la fira de turisme.

A més la fira va aprofitar per donar a conèixer el centre d'interpretació que compta amb plafons, maquetes i reproduccions de construccions,

així com amb l'audiovisual «Tota Pedra Fa Paret, la Pedra a Sec a Vilafranca». Se tràfic d'una producció en castellà, valencià i anglès sobre les construccions que envolten la localitat. Així mateix es presentaran les tres rutes que integren el museu a l'aire lliure. Es tracta de la ruta del Pla de Mosorro, Virtuds i la Parreta. En cada una d'elles s'analitza la vinculació d'aquest tipus d'arquitectura amb un aspecte determinat de la pedra. En el cas del Pla de Mosorro s'analitza la ramaderia i les cons-

truccions de pedra. A Virtuds es relaciona amb l'agricultura, mentre que en la Parreta la ruta interactua amb el bosc. Murs, pous, casetes, «comptadors d'ovelles»...

En els 93 quilòmetres quadrats del terme de Vilafranca es mantenen més de mil casetes de pedra i prop de mil qui-

lòmetres de parets construïts sense cap tipus d'argamassa. Les rutes compten, com a novetat, amb audioguies que expliquen el recorregut que poden realitzar els caminants. Vilafranca també ha editat nous pals de gran format, amb imatges de paisatge i patrimoni cedides per diversos fotògrafs locals. A més, al taulell turístic s'oferirà informació sobre la indústria tèxtil del

municipi, protagonitzada per Marie Claire i també la fàbrica de faixes d'Escuder. L'alcalde de Vilafranca, Óscar Tena, i la responsable de turisme, Sílvia Colom, es desplaçaran fins a València per participar en la promoció de la localitat.

8è Concurs per a la conservació i manteniment de les cabanes, pletes i marges

Poden participar en aquest concurs tots els propietaris o responsables d'una cabana, ple-

ta o marge, situada en un municipi de les comarques de Lleida, tot esperant eixamplar l'àmbit geogràfic en properes edicions.

Els participants han de fer arribar la butlleta d'inscripció a:

Amics de l'Arquitectura Popular

Avda. de Barcelona, 17-27, 3D 25001 Lleida / Segrià o bé al Fax 973 21 05 09 o a l'adreça: assum@coac.cat.

El jurat estarà format per estudiosos de l'arquitectura popular.

El veredictes es farà públic en acabar el curset d'estiu, el 8 d'agost de 2008, a la 13 h. del migdia, a la seu del Consell Comarcal de l'Urgell, a Tàrrrega.

Els organitzadors es reserven el dret d'aplicar

les mesures que es considerin oportunes i que no estiguin contemplades a les bases. Per més informació a:

www.arquitectura popular.com/concursospre_concurs.html

Vols rebre els números endarrerits del nostre butlletí, digues quins i t'els farem arribar contra reembossament més despeses d'enviament

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

demanal's a: ✉ Apartat, 19.100 - 08080 BARCELONA ☎ 933 521 275 - 932 387 537

pedraseca@gmail.com - www.edatmitjana.org

Dipòsit Legal: B-14.549-2002 ISSN 1698-6598